Education and Teaching International, *61*(6), 1460–1471. https://doi.org/10.1080/14703297.2023.2258053

18. Savchuk, O. M., & Myrhorodska, I. V. (2014). Standarty supervizii v sotsialniy roboti [Standards of supervision in social work]. *Naukovi zapysky NaUKMA, 136* (Pedahohichni, psykholohichni nauky ta sotsialna robota), 67–71. [in Ukrainian]

19. Professional Supervision. https://supervision-spilka.com/professional-supervision

Це стаття відкритого доступу за ліцензією Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

Стаття надійшла до редакції 10.09.2026
Стаття пройшла рецензування 03.10.2026
Стаття опублікована 09.11.2026

ЛЮДИНА І СУСПІЛЬСТВО: ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ

УДК: 159.9; 159.9.01; 159.91; 159.99 DOI: 10.31558/2786-8745.2026.2(9).7

МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ РОЗВИТОК ГЛИБИННОЇ ПСИХОЛОГІЇ У XX-XXI СТОЛІТТІ: ІНТЕГРАТИВНІ ПІДХОДИ ДО ПСИХІЧНОЇ ДИНАМІКИ

Яремчишин Марко Михайлович,
доктор філософії в галузі психології
ORCID: https://orcid.org/0009-0005-0642-0369

Анотація. *У статті здійснено теоретичний аналіз новітніх положень глибинної психології як сучасних способів переосмислення класичних засад цього напряму та розширення уявлень про дослідження несвідомого. Розглянуто трансформацію психодинамічних концепцій у контексті їхнього розвитку від класичних моделей до міждисциплінарних підходів, що інтегрують дані нейронауки, постпостколоніальних студій, реляційних теорій та інтерсуб'єктних парадигм. Показано, що сучасна глибинна психологія виходить за межі традиційних психоаналітичних інтерпретацій, формуючи інтегративне, багатовимірне бачення психічної динаміки з урахуванням актуальних перспектив.*

Актуальність дослідження зумовлена відсутністю єдиного підходу до системного співвідношення класичних положень глибинної психології їх більш свіжих та сучасних інтерпретацій. Метою статті є узагальнення та систематизація наукових підходів до розуміння ідей в напрямі глибинної психології.

 ISSN 2786-8753(online)
ISSN 2786-8745 (print)

Розглянуто основні підходи до пізнання міждисциплінарного розвитку глибинної психології у контексті інтеграції в них підходів до психічної динаміки У контексті інтегративних підходів до психічної динаміки XX-XXI століття. Особливу увагу приділено науковим поглядом сучасників яке які висвітлюють психоаналітичні концепції застосуванням міждисциплінарних методів дослідження психіки та актуалізації її пізнання у різних контекстах

Серед них виокремлено напрями, що аналізують психічні процеси крізь призму: нейронних зв'язків, а саме взаємодії афективних психічних процесів та тілесних нейрофізіологічних механізмів, інтерсуб'єктності, реляційних взаємодій, постколоніально орієнтованих підходів та впливу цифрового середовища, перебування в ньому на формування несвідомих структур. Такий інтегративний підхід дозволяє розширювати межі глибинного напряму психології та формувати багатовимірне бачення психічної динаміки у сучасному науковому дискурсі.

Проаналізовано трансформаційну та інтегративну особливість положень глибинної психології, що проявляються у розширені класичних уявлень до міждисциплінарних підходів XXI століття.

На основі різних підходів до психодинаміки розглянуто розвиток таких напрямів, як нейропсихоаналіз, реляційний, інтерсуб'єктивний психоаналіз, постколоніальна психоаналітична перспектива та кіберпсихоаналіз.

У результаті теоретичного дослідження встановлено, що глибинна психологія зберігає актуальність завдяки своїй концептуальній гнучкості та здатності адаптуватися до сучасних соціально-біопсихологічних викликів і дозволяє більш широко переосмислювати несвідомі прояви. Проаналізовано розширення її теоретичних засад у напрямі міждисциплінарних підходів, серед яких нейропсихоаналіз, реляційний та інтерсуб'єктивний психоаналіз, постколоніальна перспектива та кіберпсихоаналіз.

Ключові слова: *психологія особистості, теорії глибинної психології, нейропсихоаналіз, реляційний психоаналіз, інтерсуб'єктивний психоаналіз, постколоніальний психоаналіз, кіберпсихоаналіз.*

Постановка проблеми. Динаміка аналітично-наукового навантаження академічної та практичної психології вражає своїми широкими темпами розвитку глибинного розуміння особистості та суспільства, як поодинці та разом. Постійний розвиток осмислення динамічних змін у контексті розвитку концепцій психологічних напрямів потребує всебічного аналізу

 ISSN 2786-8753(online)
ISSN 2786-8745 (print)

наукових досліджень, основні та проривні з яких в сфері психології відбуваються в основному на заході. Таким чином, через мовні бар'єри та перенавантаження всестороннього потоку академічної інформації, окремі вітчизняні вчені не приділяють достатньо уваги до інновацій у контексті глибинного напряму психології, чим пропускають великий пласт не дуже поширених в українській психологічній академічній спільноті нововведень у цьому напрямі. Тож дана стаття покликана проаналізувати некласичні ідей в напрямі глибинної психології та звернути увагу на сучасний погляд щодо розвитку глибинної психології у контексті актуальних міждисциплінарних дискусій XXI століття.

У класичних ідеях напряму глибинної психології основний акцент робиться на переосмислені Его та глибинних переживань людини в контексті, у якому вона знаходиться. Сам контекст визначається рядом соціальних чинників які мають зовнішній вплив на розвиток психіки та на розвиток інтелі індивіда як соціальної одиниці таким чином серед зовнішніх впливів на особу з позиції глибинного напряму психології займають сім'я соціальне середовище культура в якій знаходиться людина інформаційне середовище в якому вона перебуває та інші чинники які в цілому притаманні напряму пост модерну. Таким чином сучасні пізнання глибинної психології потребують всебічного переосмислення класичних ідей, оскільки сучасний світ після двохтисячних років змінився.

Нова епоха все більше впливає на звички людей та формування нових соціальних конструктів, які ускладнюються через загально-людський розвиток. Наприклад, все більшої актуальності набирає проблематика інтернет взаємодії,проблеми особистісних криз та інших дотичних питань, які стосуються особистісного розвитку.

Оскільки світ навколо активно розвивається, то індивід отримує все більше зовнішніх чинників. Оскільки нові виклики, які стають перед сучасною людиною ускладнюються в плані їх сприйняття, через орієнтацію на пізнання себе, то це актуалізує пізнання глибинних сенсів. Таким чином абсолютно різні концепції в течії глибинної психології, наприклад ідеї Юнга, Кляйн та інших видатних науковців в цьому напрямі, переосмислювали глибинні сенси, змінюючи акцент з суто однієї схеми виникнення

 ISSN 2786-8753(online)
ISSN 2786-8745 (print)

проблеми глибинного характеру на більш комплексну модель впливів на несвідоме.

Саме через великий вклад багатьох психологів психотерапевтів які працюють з не свідомим наразі ми бачимо розвиток глибинного напряму психології в сторону міждисциплінарного напряму,що відповідає духу часу та можливості його розвитку, який потребує комплексний розбір тих чи інших питань пов'язаних з особистістю її становленням, ростом та розвитком.

Основу дослідження склали концепції глибинного напряму психології, які розвивають та переосмислюють класичні концепції науковців у цьому напрямі та актуальні міждисциплінарні перспективи та положення глибинної психології**.** **Методами дослідження стало**: теоретичне конструювання, теоретичне узагальнення, абстрагування, конкретизація, аналіз і синтез, індукція та дедукція, структурно-функціональний аналіз, системний аналіз, концептуальний аналіз, контент-аналіз наукових джерел, міждисциплінарний аналіз.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика підходів до пізнання психічних процесів в царині напряму глибинної психології потребує постійних переосмислень та розвитку ключових засад напряму, оскільки концепції найбільш впливових теоретиків та практиків, серед яких З. Фройд, К.Г. Юнг, А. Адлер, Дж. Боулбі, М. Кляйн є доволі гнучким, що дозволяє глибинним концепціям актуалізуватися у різних формах, в тому числі і міждисциплінарних. Аналіз наукових досліджень свідчить про недостатню репрезентативність некласичних підходів в напрямі глибинної психології в українському науковому середовищі. Проте такі дослідження достатньо широко представлені в англомовному науковому середовищі та у контексті міждисциплінарних, більш широких підходів до розуміння несвідомого та його вплив на психічні механізми.

Мета статті. Здійснити теоретичний аналіз міждисциплінарного підходу розвитку глибинної психології у XX-XXI столітті та проаналізувати інтегративні підходи до психічної динаміки, а також систематизувати сучасні дослідження в сфері глибинної психології**.**

Виклад основного матеріалу. Протягом 20-го та початку 21-го століття глибинна психологія отримала значні зміни, починаючи свій шлях від

 ISSN 2786-8753(online)
ISSN 2786-8745 (print)

ідеї психоаналітичних та закінчуючи дискурсом в міждисциплінарних дослідженнях. Важливо зазначити, що цей процес розвитку ідей глибинного напряму відбувався поетапно,таким чином можна виділити класичний період напряму його розвиток постмодернізм та суть сучасна міждисциплінарна основа. Відомі науковці-практики у цій сфері роками розвивали базові Фройдівські концепції несвідомого, чим вийшли за межі його ідей та розширили уявлення несвідомого, відповідно розширивши спектр підходів до його пізнання [1]. Попри те науковці звертали увагу саме на его його структуру і переусвідомлення самого сприйняття особистості у контексті постмодерного світу який гнучко видозмінювався у контексті соціальних змін під впливом глобальних криз, розвитку особистості та суспільств.

Актуалізуючи пізнання глибинного напряму у сучасному дискурсі варто звернути увагу на статтю О. Чорної, в якій науковиця розкриває сучасний стан досліджень які вказують на терапевтичну ефективність психодинамічних підходів у роботі з різними психічними переживаннями та розкриває адаптивність психоаналітичної практики в українському контексті в умовах якого такі практики виділяються інтеграторівною здатністю стосовно інших підходів до роботи з психікою [2]. Підкреслена нею тенденція вказує не просто на збереження основних концепцій глибинної психології, а ще й на їх переформатування під сучасні проблеми,які стосуються ментального здоров'я та виняткову гнучкість напряму. Серед академічно прийнятних, новітніх та актуальних концепцій глибинного напряму психології виділяються:

- Нейропсихоаналіз.
- Реляційний психоаналіз.
- Інтерсуб’єктивний психоаналіз.
- Постколоніальна психоаналітична перспектива в психоаналізі.

Окремо варто виділити й цифровий компонент трансформації глибинної психології в умовах всеосяжної цифровізації та одного з елементів психічного буття сучасної людини, який прийнято окреслювати як Кіберпсихоаналіз (психоаналітичні дослідження суб’єктивності та взаємодії в кібер просторі).

Найбільш яскравим прикладом міждисциплінарна трансформації глибинної психології 21-у столітті є розвиток нейропсихоаналізу, який є основою для спільного дослідницького простору, що об'єднує між собою психоаналіз, нейронауки та психіатрію [3]. Низка науковців досліджуючи цей напрям, вказують на М. Солмсона, який розробив термін Нейропсихоаналіз, вказуючи на те, що цей напрям є невід'ємною складовою класичного психоаналізу та розвиває основні ідеї Фройда [4]. Особливістю цього напряму є спроба співвіднести отримані від нейронаук дані з психоаналітичної пізнаннями про суб'єктивний досвід індивіда, його психічну динаміку.

Вчені М. Солбус і О. ТурнБул звертають увагу на дуально-аспектний монізм (Dual-aspect monism), який проявляється у пізнанні мозку та психіки не як двох незалежних об'єктах, а як різних аспектах одного й того ж природнього процесу [5]. Такий підхід є неймовірно важливим, оскільки сучасний контекст розвитку наукової психології потребує саме міждисциплінарного погляду, особливо у взаємозв'язку психіки та нейро процесів.

Окреслений напрям формує концептуальну модель переосмислення психологічних реакцій у межах класичної глибинної психології, розглядаючи їх як результат взаємодії афективних психічних процесів та тілесних нейрофізіологічних механізмів. Важливість дуально-аспектного монізму розкривається саме у способі дослідження єдиного предмету психічного буття що дає змогу поєднати психоаналітична розуміння індивідуального суб'єктивного

Реляційний психоаналіз, напрям, що сформувався в США наприкінці 20-го століття. Низка вітчизняних та західних вчених виділяють різних науковців в цьому напрям. Так, у своєму науковому дослідження згаданого напряму глибинної психології, науковець І. Данилевський виділяє С. Мітчелла та Р. Столороу, як дослідників які спричинили істотний парадигмальний зсув запропонувавши Інтер сдослідників які спричинили істотний парадигмальний зсув, запропонувавши Інтерсуб'єктну модель розуміння психічного [6, с. 469].

Узагальнюючи основні позиції цього напряму, варто вказати на те, що сучасний реляційне є підхід розглядає психічне буття як таке, що формується у контексті

взаємодії з іншим, розвивається ідея двоперсональна модель психіки [7], центральними є процеси соціального створення (конструювання) досвіду [8], множинності Я станів, Enactment [9], регуляція афектів у відносинах та взаємний характер терапевтичної взаємодії [10]. Таким чином, основний теоретичний зріз полягає у переході від пояснення психічної динаміки через внутрішні потяги до розуміння психіки як реляційно організованої системи.

Інтерсуб'єктивний психоаналіз, його магнум опусом вважається книга Психоаналітичне лікування: інт ерсуб'єктивний підхід за авторством Р. Столоров, Б. Брандшафта і Г. Антвуда [11]. **Інтерсуб'єктивний підхід** розкриває те що психічний досвід формується у взаємодії між суб'єктами не ізольовано а в процесі взаємодії людини з іншими, тобто взаємодія суб'єкт + суб'єкт або ж взаємопов'язані суб'єктивні світи, що взаємно впливають один на одного, наприклад психоаналітична взаємодія яка формує спільні значення між пацієнтом та аналітиком. Важливе місце у цьому контексті посідає процес створення значень, під час якого учасники взаємодії не лише передають наявні сенси, а на їхній основі можуть формувати нові [12,13]. За спостереженнями дослідниці Р. Ульєє Інтер суб'єкт на теорія сформувалась рамках кореляційного повороту психоаналізу що змістила акцент із внутрішнього психічних процесів які розглядались ізольовано на їхній Інтер суб'єктний контекст [13]. Аналізуючи наукові досягнення у сфері пізнання інтерсуб'єктивного психоаналізу, варто зазначити, що в цьому напрямі особливо важливою є взаємодія суб'єктів. Психіка не існує окремо, а динамічно розвивається через контакт з іншими людьми. Водночас наші суб'єктивні переживання та сприйняттєві уявлення у процесі взаємодії формують спільний досвід, який може впливати на нові уявлення про себе, навколишній світ, емоції та переживання. Також саме інтерсуб'єктивний психоаналіз як напрям звертає увагу на важливість взаємодії аналітика та пацієнта де обоє створюють спільний простір через який формується нові терапевтичні сенси.

Постколоніальна психоаналітична перспектива в психоаналізі розуміється як спосіб критичного переосмислення психоаналізу з урахуванням впливу колоніалізму, культури, влади, расових відносин та соціальних

ієрархій на формування психіки й психоаналітичного пізнання. Сам по собі цей напрям є досить загальним, оскільки зосереджується на складних конструктах соціального буття, які залежать від соціокультурних особливостей цілих регіонів і соціальних груп, а також різних спільнот, що населяють різні соціокультурні середовища. Важливо зазначити, що сама ідея постколоніального переосмислення у психології не є новою: вона цілком відповідає духові часу, у якому переосмислюється концепт існування «старого світу» та сучасні перспективи розвитку людства й окремих цивілізацій. Оскільки у глобальному світі ідеї переосмислення є доволі широкими, вони охоплюють усі сфери людської діяльності, від економічної до психологічної. Тому постколоніальна психоаналітична перспектива дає розуміння того, як особи різних культур можуть сприймати одне одного, яким чином формується їхнє глибинне пізнання світу та які культурні особливості окремих індивідів визначають їхні суб'єктивні переживання.

Досліджуючи феномен постколоніальної психоаналітичної перспективи науковиця П. Туммала-Нарра звертає увагу на існування колоніальних припущень, які сформували психоаналітичний уявлення про несвідоме, розвиток та залежність. На думку дослідниці, універсальний підхід євроамериканської моделі психічного розвитку, сформований під впливом білих євроамериканських уявлень, може відтворювати уявлення про групи, які не належать до євроамериканської більшості, як «інших», менш розвинених [14]. У сучасному міждисциплінарному дискурсі який стосується людини її сприйняття та сприйняття інших культур існує таке поняття як орієнталіст запропоноване Едвардом Саїдом який розкриває який розкриває тонкощі сприйняття сходу західним стилем мислення [15].

Концепція орієнталізму, попри поверхневе сприйняття чужих культур як інших та відповідних стереотипних уявлень які в основному орієнтуються з позиції західного світу розкриває ще й глибинні особливості сприйняття інших культур євро американським типом мислення. Так науковець Д. Х. Газтамбіде, аналізуючи працю Р. Бешара простежує теоретичний зв'язок З. Фройда на Е. Саїда, вказуючи на те, що психоаналітичні уявлення про несвідоме мову суб'єктивність та репрезентацію можуть бути використані для осмислення

механізмів орієнталізму. Поєднуючи ідею Фройда та Саїда, Бешара розвиваю концепцію «контрапунктного психоаналізу» спрямованого на критичне переосмислення психоаналізу у контексті колоніалізму та деколоніальних підходів [16].

Узагальнюючи положення різних науковців які досліджують пост колоніальний напрям саме у психології, варто зазначити, що такий підхід є важливою складовою сучасного розвитку психологічної науки, оскільки розширює дискурс розуміння психіки звертаючи увагу на культурний контекст та звертає увагу на потенційні викривлення у сприйнятті та інтерпретації психічних явищ у представників різних культур.

Оскільки цифрове середовище є однією зі складових контексту існування сучасної людини, логічним є розвиток у сучасній глибинній психології такого підходу, як кіберпсихоаналіз. Він характеризується, як міждисциплінарний напрям на перетині психоаналізу, цифрової культури та медіа досліджень у контексті взаємодії людей в епоху масової цифровізації, що впливає на нові способи свідомого/несвідомого психічного функціонування. Кіберпсихоаналіз на теперішній момент варто розглядати не як конкретний академічний напрям, а скоріш як сучасний міждисциплінарний напрям та перспективу розвитку психоаналітичного мислення та глибинного напряму психології як такого. Оскільки цифрове середовище є звичною та постійною частиною існування сучасної людини, у психоаналітичному дискурсі актуалізується перспектива міждисциплінарного переосмислення психічного функціонування саме в умовах цифровізації. Так, актуалізуючи психоаналітичні пізнання в сучасному контексті, науковець Л. Гутьєррес розглядає цифрове занурення та присутність як нові форми психічного досвіду через психоаналітичне осмислення категорії катарсису, захисту та динаміки психічних процесів [17].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Напрям глибинної психології безумовно актуалізується через свої сильні теоретичні положення, що дозволяє більш раннім та пізнім науковцям не просто переосмислювати теоретичні засади напряму, а ще й доповнювати їх можливістю більш широкого переосмислення психічного сприйняття, що також доповнюється сучасним контекстом. Гнучкість основних

засад глибинного напряму психології є винятковою характеристикою напряму, оскільки дає можливість до всестороннього аналізу можливих соціально-біопсихологічних впливів. Таким чином розвиток глибинного напряму психології актуалізується крізь призму гнучкості основних засад та подальшої широкої можливості їх адаптації та між дисциплінарного дискурсу, що безумовно є важливим у розумінні сучасної людини та систем його психічних проявів таким чином виділяється нейропсихоаналіз, реляційний психоаналіз, інтер суб'єктивний психоаналіз як академічного прийняті етапи розвитку глибинного напряму психології та окремо виділяється ще й кіберпсихоаналіз, як актуальний міждисциплінарний напрям в епоху масової цифровізації та розвитку і існування психіку у контексті віртуальному та фізичному, що безумовне впливає на прояв несвідомих психічних процесів. Перспективою подальших досліджень є актуалізація міждисциплінарного та некласичного контексту теоретико-прикладних позицій в напрямі глибинної психології

.

Список використаних джерел

1. Fitzgerald M. The Freud's: Legacy of psychoanalysis-more than you think. 2020. DOI: 10.13140/RG.2.2.12796.97924.
2. Chorna O. The impact of psychoanalysis on modern psychotherapy. *Personality and Environmental Issues*, 2023. 2 (5), 75-81.
DOI: https://doi.org/10.31652/2786-6033-2023-3(5)-75-81
3. Callard F.,Papoulias C. S. Corrective biology: psychosomatics in and as neuropsychoanalysis. *Medical humanities*. 2019. *45*(2), P. 152–161. DOI: https://doi.org/10.1136/medhum-2019-011645
4. Johnson B, Flores Mosri D. The Neuropsychoanalytic Approach: Using Neuroscience as the Basic Science of Psychoanalysis. F*rontiers in psychology*. 2016. 7:1459. DOI: 10.3389/fpsyg.2016.01459
5. Solms M.,Turnbull O. H. What Is Neuropsychoanalysis? *Neuropsychoanalysis*. 2011.13(2). P. 133–145.
DOI: https://doi.org/10.1080/15294145.2011.10773670
6. Данилевський І. Реляційне переосмислення «позасвідомого» та його роль у методології сучасної психотерапії. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2025. (4(80). С. 468–479. DOI: https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-80-468-479

7. Snell R. Antonino Ferro : A Contemporary Introduction. London ; New York : Routledge, 2024.197 p.
8. Mitchel S. A. Relational concepts in psychoanalysis: An integration. Harvard University Press, 1988.
9. Holmström É. Searching for dissociated self-states: Relational psychoanalytic conceptualization of mind and therapeutic action. *British Journal of Psychotherapy*. 2025. 41:. P.708-726. DOI: https://doi.org/10.1111/bjp.12989
10. Altimir C, Jiménez JP The Clinical Relevance of Interdisciplinary Research on Affect Regulation in the Analytic Relationship. *Frontiers in Psychology.* 2021. 12:718490. DOI: 10.3389/fpsyg.2021.718490
11. Stolorow R. D., Brandchaft, B., Atwood, G. E. *Psychoanalytic treatment: An intersubjective approach*. Analytic Press. 1988. 187 p.
12. Harrison A., Tronick E. Intersubjectivity: Conceptual considerations in meaning-making with a clinical illustration. *Frontiers in Psychology, 2022. 12*, 715873.
13. Uljée R. The unconscious and the transcendental: Husserlian phenomenology in intersubjective systems theory. Frontiers in Psychology. 2023.14:1282640. DOI: 10.3389/fpsyg.2023.1282640
14. Tummala-Narra P. Can We Decolonize Psychoanalytic Theory and Practice? *Psychoanalytic Dialogues. 2022.* 32(3). P. 217–234.
DOI: https://doi.org/10.1080/10481885.2022.2058326
15. Khalil O. F. American Orientalism. In J. Dailey (Ed.), *Oxford Research Encyclopedia of American History*. Oxford Academic. 2022. DOI: https://doi.org/10.1093/acrefore/9780199329175.013.985. Accessed 12 Sept. 2026.
16. Gaztambide D. J. Robert K. Beshara, *Freud and Said: Contrapuntal Psychoanalysis as Liberation Praxis*. *Psychoanalysis and History*. 2023. 25(1). P. 104–108. DOI: https://doi.org/10.3366/pah.2023.0457.
17. Gutiérrez L. Theoretical and metapsychological aspects of digital immersion and presence: Towards a psychoanalytic understanding of being "in" a virtual environment and "with" the other on the screen. *The International Journal of Psychoanalysis. 2025.* 106(1), P. 109–138.
DOI: https://doi.org/10.1080/00207578.2024.2330589

INTERDISCIPLINARY DEVELOPMENT OF DEPTH PSYCHOLOGY IN THE 20TH–21ST CENTURIES: INTEGRATIVE APPROACHES TO PSYCHOLOGICAL DYNAMICS

Marko Yaremchyshyn

Abstract. *This article presents a theoretical analysis of the latest developments in depth psychology as contemporary ways of reinterpreting the*

 ISSN 2786-8753(online)
ISSN 2786-8745 (print)

classical foundations of this field and expanding our understanding of the study of the unconscious. It examines the transformation of psychodynamic concepts in the context of their evolution from classical models to interdisciplinary approaches that integrate findings from neuroscience, postcolonial studies, relational theories, and intersubjective paradigms. It is demonstrated that contemporary depth psychology goes beyond the boundaries of traditional psychoanalytic interpretations, forming an integrative, multidimensional view of mental dynamics that takes current perspectives into account.

The relevance of this study stems from the lack of a unified approach to systematically correlating the classical tenets of depth psychology with their more recent contemporary interpretations, as well as to comprehensively examining the interaction of these key ideas specifically with the experience of stress and the factors contributing to its onset. The purpose of this article is to generalize and systematize scientific approaches to understanding the field of depth psychology and its relationship to how people experience stress and the factors that act as stressors, with an emphasis on contemporary intra- and interdisciplinary research in depth psychology.

The article examines the main approaches to understanding the interdisciplinary development of depth psychology in the context of the integration of approaches to mental dynamics within these frameworks, specifically within the context of integrative approaches to mental dynamics in the 20th and 21st centuries. Particular attention is paid to the scientific views of contemporary scholars who highlight psychoanalytic concepts through the application of interdisciplinary methods for studying the psyche and the actualization of its understanding in various contexts.

Among these, certain areas have been identified that analyze mental processes through the lens of: neural connections—specifically, the interaction between affective mental processes and bodily neurophysiological mechanisms—intersubjectivity, relational interactions, postcolonial approaches, and the influence of the digital environment and one's presence within it on the formation of unconscious structures. This integrative approach allows for expanding the boundaries of depth psychology and forming a multidimensional view of mental dynamics within contemporary scientific discourse.

The transformational and integrative characteristics of the tenets of depth psychology are analyzed, as manifested in the expansion of classical concepts into the interdisciplinary approaches of the 21st century.

Based on various approaches to psychodynamics, the paper examines the development of such schools of thought as neuropsychoanalysis, relational

and intersubjective psychoanalysis, the postcolonial psychoanalytic perspective, and cyberpsychoanalysis.

As a result of this theoretical study, it has been established that depth psychology remains relevant due to its conceptual flexibility and ability to adapt to contemporary socio-biopsychological challenges, allowing for a broader reinterpretation of unconscious manifestations. The expansion of its theoretical foundations toward interdisciplinary approaches is analyzed, including neuropsychoanalysis, relational and intersubjective psychoanalysis, the postcolonial perspective, and cyberpsychoanalysis.

Keywords: *personality psychology, theories of depth psychology, neuropsychoanalysis, relational psychoanalysis, intersubjective psychoanalysis, postcolonial psychoanalysis, cyberpsychoanalysis.*

References

1. Fitzgerald, M. (2020). *The Freud's: Legacy of psychoanalysis—More than you think*. https://doi.org/10.13140/RG.2.2.12796.97924
2. Chorna, O. (2023). The impact of psychoanalysis on modern psychotherapy. *Personality and Environmental Issues, 2*(5), 75–81. https://doi.org/10.31652/2786-6033-2023-3(5)-75-81
3. Callard, F., & Papoulias, C. S. (2019). Corrective biology: Psychosomatics in and as neuropsychoanalysis. *Medical Humanities, 45*(2), 152–161. https://doi.org/10.1136/medhum-2019-011645
4. Johnson, B., & Flores Mosri, D. (2016). The neuropsychoanalytic approach: Using neuroscience as the basic science of psychoanalysis. *Frontiers in Psychology, 7*, Article 1459. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2016.01459
5. Solms, M., & Turnbull, O. H. (2011). What is neuropsychoanalysis? *Neuropsychoanalysis, 13*(2), 133–145. https://doi.org/10.1080/15294145.2011.10773670
6. Danylevskyi, I. (2025). Reliatsiine pereosmyslennia “pozasvidomoho” ta yoho rol u metodolohii suchasnoi psykhoterapii [Relational reinterpretation of the “unconscious” and its role in the methodology of contemporary psychotherapy]. *Vcheni zapysky Universytetu “KROK”, (4)(80),* 468–479. https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-80-468-479
7. Snell, R. (2024). *Antonino Ferro: A contemporary introduction*. Routledge.
8. Mitchell, S. A. (1988). *Relational concepts in psychoanalysis: An integration*. Harvard University Press.
9. Holmström, É. (2025). Searching for dissociated self-states: Relational psychoanalytic conceptualization of mind and therapeutic action. *British Journal of Psychotherapy*, *41*, 708–726. https://doi.org/10.1111/bjp.12989

10. Altimir, C., & Jiménez, J. P. (2021). The clinical relevance of interdisciplinary research on affect regulation in the analytic relationship. *Frontiers in Psychology, 12*, Article 718490. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.718490

11. Stolorow, R. D., Brandchaft, B., & Atwood, G. E. (1988). *Psychoanalytic treatment: An intersubjective approach*. Analytic Press.

12. Harrison, A., & Tronick, E. (2022). Intersubjectivity: Conceptual considerations in meaning-making with a clinical illustration. *Frontiers in Psychology, 12*, Article 715873. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.715873

13. Uljée, R. (2023). The unconscious and the transcendental: Husserlian phenomenology in intersubjective systems theory. *Frontiers in Psychology, 14*, Article 1282640. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1282640

14. Tummala-Narra, P. (2022). Can we decolonize psychoanalytic theory and practice? *Psychoanalytic Dialogues, 32*(3), 217–234. https://doi.org/10.1080/10481885.2022.2058326

15. Khalil, O. F. (2022). American Orientalism. In J. Dailey (Ed.), *Oxford research encyclopedia of American history*. Oxford University Press. https://doi.org/10.1093/acrefore/9780199329175.013.985

16. Gaztambide, D. J. (2023). Robert K. Beshara, *Freud and Said: Contrapuntal psychoanalysis as liberation praxis*. *Psychoanalysis and History, 25*(1), 104–108. https://doi.org/10.3366/pah.2023.0457

17. Gutiérrez, L. (2025). Theoretical and metapsychological aspects of digital immersion and presence: Towards a psychoanalytic understanding of being "in" a virtual environment and "with" the other on the screen. *The International Journal of Psychoanalysis, 106*(1), 109–138. https://doi.org/10.1080/00207578.2024.2330589

У статті використано інструменти штучного інтелекту моделі Copilot як допоміжний засіб науково-дослідної роботи. ШІ застосовувався для інформаційно-пошукової діяльності, зокрема для виявлення та орієнтації наукових джерел, а також для мовно-стилістичного редагування й удосконалення академічного стилю викладу. Науковий зміст статті, інтерпретація джерел, формулювання теоретичних положень, висновки належать автору. Усі відібрані за допомогою ШІ джерела та наведені в статті положення були додатково перевірені автором за першоджерелами.

Це стаття відкритого доступу за ліцензією Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

Стаття надійшла до редакції 28.09.2026
Стаття пройшла рецензування 02.10.2026
Стаття опублікована 09.11.2026